

1924

№

2-3

ჩვენი მშენებელი

საბჭოთა კულტურის მინისტროს ბავშვთა განყოფილება.

შინაარსი

	33.
1. გაბურულები, — სურათი	1
2. ზამთრის ზღაპარი — ლექსი ს — ელისა.	2
3. თაბროს ოცნება (დასასრული) — გუგა ნარვილისა	5
4. პებლები და დედოფლები, — მიმქრალისა	17
5. წვეთი წყლის თავგადასავალი, — (თარგმანი) დანისა	22
6. საქართველო, — ლექსი სოფო მგელაძისა	27
7. გემზე — (თარგმანი) მ. მ-ნისა	28
8. ალექსის სიმინდი, — ქია ტარასისა	34
9. გასართობი და ახსნა	38

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

წელიწადი მკ-XX № 2—3 თებერვალი და მარტი 1924 წ.

განათლების სახელმწიფო კომისიისათვის: სოციალური აღმზრდის მთავარმართველთმის და
ახალგაზრდათა კომპანების ექსტრალურთა კომიტეტის ექრნალი მარტისათვის.

248

გაბუტუღუღი.

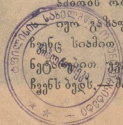

ზამთრის ზღაპარი.
ზამთარია... ქარი ჭქრის
თოვლი თეთრ ფურცლებსა ჭქრის.

* *

ხეზე ჩიტი, ჩიორა
ზის, — ვერ ჭნაოებს საფარსა,
— იუო, არა იუო-რბ... —
ამბობს ობოლ ზღაპარსა.
იუო გაზაფხული, და...
ჩვენს სიამით ვხარობდით;
ნეტარებით გვღიდა
ჩვენს ბედს, — მიტომ ვუვარობდით...

მზე გვათბობდა, და ბუდეს
ვიკეთებდით ხეებზე;
და მწვანე ფოთოლთ ზღუდეს
ვამღერებდით დღეებზე.

საკენკად გვქონდა ბევრი
უვაილები და ხილი,
გვიჟვარდა ტყუთა ტყვრი
და ძალაღ მთის გრესილი!

ქივილით ფურენდით ველებს,
ფურენდით სიცოცხლეს ნეტარს;
კეკლოდით ვარდის ველებს
და ვსვამდით უკვდავ ნეტარს!..

თუ გაზაფხულზე ბაღით
ზირებს ვიტყბანურებდით,—
ზაფხულში ბროლ სორბაღით
ზაწია კუჭს ვივსებდით!..

შემოდგომაზე ეურმენს
ველოდით აღმაფრენით,
და ვწოვდით საუვარელ წვენს—
სიხარულს ვფენდით სტვენით!..

ახლა დადგა ზამთარი,—
ვინ იცის, რა მოგველის?!
მაგრამ იმედი არი
ბავშვებისაგან შველის!..

ზატარა ნამცეცხებით
გადაგვარჩენენ შიმშილს,
და გზად არ დაგვცემით,—
ავცდებით საზარ სიკვდილს!..

მეილნი უკდებდენ ეურს და —
 შესცინოდენ მშობელსა;
 ქარი თითქოს დაუურსდა, —
 გაედიმა სოფელსა!..

ცას ღრუბლები აესა,
 და იცინის მნათი მზე;
 შვება ქელზე აესვა, —
 იწვევს უველას ნადიმზე!

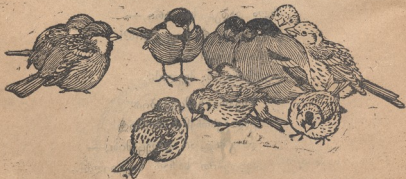
ეს იყო ზღაპარი, და
 მალე იქნება შვება;
 წითელი ღამეზარიდან
 სინათლე ძირს ეშვება!..

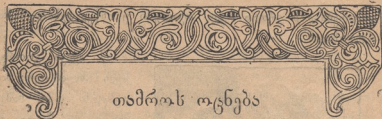
გაზაფხული მოიმდერს —
 სალამურს უკრავს რუზე;
 სინარულის ქნარი ქღერს
 იებით, ცა-ფირუზზე!..

*
 * *

ჟერ კი ზამთრის ქარი ჭერის
 და თოვლის თეთრ ფურცელთ ჭერის...

ს — ლი.

თამროს ოცნება

(სურათი ძველი ცხოვრებიდან)

(დასასრული)

რ

ოდესაც თამრო თავიანთ ქოხში მივიდა. მამა შინ დაუსვდა. გიორგი ცეცხლის ჰირას იჯდა დაღრუ-ჯით და წამდაუწუმ იშმორებოდა.

— მამილო, გენაცვალე, ქალაქში უნდა წახვიდე სვალ, არა? — მიჭვარდა მამას.

— წავალ, მამა, შეილო, წავალ!.. აი ცოტა უგუნე-ბათა ვარ; დღეს... გამივლის და სვალ ან სვალსვევით წავალ. რომ არ წავიდე, მშვირები დავისოცებით... — ნა-ღვლიანად უპასუხა გიორგიმ და სელი მოჭსვია თავის საეყვარელ გოგონას.

— მამილო, ქალაქში ერთ ფიგურას ვერ მივიდი?.. — სვეწნით შეჭდადადა თამრომ.

— რა ფიგურას, შეილო! კუკნა ხომ გეხვს? — ალერსი-ანად ჩავეითს, გიორგი და სველები აუტედა.

სველები რომ დაუდგა, თამრომ უამბო ეველაფერი, რაც კი მამამ უთხრა და აწვენა და კიდევ შეესვწა:

— მამილო, უსათუოდ მომიეყვანე ფიგურა — უსა-თუოდ!.. მომიეყვან?..

— კარგი, ჩემო კვრიტო, მოგიყვან! უსათუოდ მო-გიყვან. ისეთი ფიგურა მოგიყვანო, რომ სულ თვალები აუ-ჭრელდეს იმ შენ მამას... დაიცა, ჯერ წავიდე ქალაქში... — ასე დაჭჭირდა გიორგი თამროს და ამ უკანასკნელსაც ამ

დაპირებსან ერთად სულ თვალები უწინწყვდებოდა სისხრულისაგან.

ამ დღეს გიორგა სულ სახლში იყო; სისუსტის გამო სამუშაოდ ვერ წავიდა და თამროც სულ „ფიგურაზე“ ელაპარაკებოდა. მის ოცნების წინაშე უკვე გარკვევით იდგა დიდი, მაიას ფიგურაზე გაცილებით

დიდი, მშვენიერი, თმახუჩუჭა ფიგურა — დედოფალი, რომელიც თითქოს უკვე სფელში ეჭირა და ედღერებოდა. იგი სედავდა, თუ როგორის პურით უცქერდნენ მას მაია და თებრუა.

ასეთ ოცნებაში წასული თამრო გაშტერებით იდიებოდა და სულ ელოდებოდა იმ დღეს, თუ მამა როდის წავიდოდა ქალაქში და როდის პოუტანდა სანატრელს და საოცნებო ნივთს.

გიორგა, როგორც აპირებდა ქალაქში წასვლას სამუშაოდ, ვერ წავიდა, რადგანაც ლოგინად ჩავარდა, სულ ახველებდა, გულს იტკივებდა და გამოუწვლელი სიცხე ჰქონდა. სულ ბორცავდა და ჰბოდავდა.

საწყალი დიდება, დარდიანი, გაოგნებული, თავს დასტრიალებდა ოჯახის ერთადერთ მარჩენელს და, რითაც შეუძლო და რაც იცოდა, მინაურ წამლებს არ აკლებდა.

როდესაც გიორგა ცოტას ჩასთვლემდა და დაძმვდილობდა, იგი მოწყენილი, გადიდებული თვალებით მოუჯდებო-

და სოღმე თავით და შემინებული უურადლებით ისმენდა ავად-
მოყოფის აჩქარებულ სუნთქვას...

თამრო კი, როდესაც გიორგი თვალს გაახელდა და ღა-
ზარაკს იწეებდა, სულ იმას ეხვეწებოდა მამას, ქალაქში რომ
წახვალ, ჩემთვის „ფიგურის“ მოტანა არ დაგავიწყდესო.
გიორგიც ჰპირდებოდა, ნაღვლიანად იღიმებოდა და ალერ-
სიანად და სიყვარულით უუწრებდა თამროს სიცხისაგან
მიმქრალი თვალებით.

გავიდა რამდენიმე დღე... გიორგი სულ ცუდად და ცუ-
დად ხდებოდა.

დიდუდამ აღარ იცოდა რა ექნა.. ძთელ ღამეებს უძი-
ლოდ ათევდა და ხუშად ტიროდა...

— დიდუდო, რათა გვენსის გერე მამა? . ქალაქში აღარ
წავა?—ჩურჩულით და მოკრძალებით ჰკითხავდა სოღმე
თამრო დიდუდას.

— მამა ცოტა ცუდად არის გენაცვალე და მალე
ადგება; ნუ გაშინიან, ქალაქშიაც წავა და დანაპირებსაც
მოგიტანს,—ერუოდა სოღმე დიდუდა და ჰირს მიიბრუ-
ნებდა, რომ თამროს მისი ცრემლიანი თვალები არ დაენახა.

თამროც მშვიდდებოდა და კუთხეში თამაშობდა.

გავიდა კიდევ ორი დღე...

საღამო იყო. ძალიან ციოდა... გიორგი მეტეს-მეტად
მისუსტებული იწვა და განძრევის თავი აღარა ჰქონდა... იგი
მძიმედა ქმინავდა. დიდუდამ ჭრაქი აანთო და რადგანაც მეშა
აღარა ჰქონდათ, ნაფოტების მოსაწერეფად წახლა დააპირა,
გიორგასთან კი თამრო დასტოვა და დაუბარა, კარგად
უკდე უური მამამენს, თვალი არ მოაშროო, მეც ახლავე
მოვადლო.

დიდუდა წავიდა... თამრო სევდიანად ჩამოჯდა ტახტის
პირზე და მამის გაუითრებულ, გამხდარ სახეს დაუწყო ეუ-
რება დიდრონი, დანაღვლიანებული, ცისფერი თვალებით.

გიორგა უძრავად იწვა, სიცხისაგან ლოყები მკრთალად წამოსწითლებოდა და ტუჩებს უცნაურად აცმაცუნებდა. კარგა ხანს სინუშე იყო.

ჭრეჭის მხრმოლვარე ალი ნელა ჰკრთებოდა და მკრთალა სხივებით ძლივს ანათებდა ქოხს.

უცებ გიორგამ წამოიწია და იდაუვზე დაუდგნობილმა ჩურჩული დაიწყო.

— რა გინდა, მამა?—მეძინებით დაეკითხა თამრო და ტახტიდან ჩამოვიდა.

— მოვდივარ... მოვდივარ...—ამოკვანესით ამოიხრიალა გიორგამ და თვალები გადაატრიალა.

— სად მიდიხარ, მამა?... გულგახეთქით წამოიფვირა თამრომ, მივარდა გიორგას და ხევენა დაუწყო.

ბავშვის ცივი ხელების შეხებით გიორგა თითქოს გა-
მოფხიზლდა, დინჯად გადმოჰხედა თამროს და ისევ ლო-
გინზე დაეცა...

— სად მიდიხარ, მამა?—კიდევ დაეკითხა გოგონა.

— მე... ცაში მივდივარ... დედასთან... მშვიდობით...
ჩურჩულით ძლივს წარმოხსთქვა გიორგამ.

თამროს ტირილი აუვარდა და უფრო მაგრად მოესვია მამას.

— ქალაქში აღარ წახვალ, მამა?...—ამოიხურით და ფრთხილად ჰკითხა თამრომ.

— არ ვიცი...—წაიჩურჩულა კვლავ გიორგამ და კი-
დეც წამოიწია.

თამრო უფრო მაგრად მოესვია მამას, თითქოს არ უნდა გაუმვას ცაშიო, მაგრამ გიორგას უკვე აღარაფერი ესმოდა.

გიორგა უკვე საში დღის დასაფლავებული იყო. ძალ-
ზე თოვდა... ისე თოვდა, რომ მოკლე ხანში თითქმის მუს-

ღებამდე თოვლი დასდო. საღამოვდებოდა... ქარი მძლავრი ამოსუნთქვით უბერავდა და ფიუქი თოვლის კორიანტელს აუენებდა. სამინელი ქარბუქი იყო. ირგვლივ არაფერი სჩანდა...

ჩვენს ნაცნობ ქოსში, ბუხრის წინ, რომელშიაც სველი შეშის ნაფოტი ბოლავდა და საცოდავად წრინებდა, დიდუდა და მისი შვილიშვილი თამროც ისხდნენ.

სინუშე იყო... მხოლოდ ქარი ზუზუნებდა საზარლად.

დიდუდა უფრო მოკუნტულიყო; დარდისაგან დაღმანჭულ და დანაოჭებულ სახეზე გამოუთქმელი შიში და მწუხარება ეხატებოდა. თვალებზე ცრემლები არ ჰქმრებოდა და გამტერებული, გარინდებული იყო. თამროც გამხდარიყო და მოწვენილი, შემფოთებული სახით შეჭეურობდა დიდუდას ცრემლიან თვალებს...

— დიდუდო, რატომ სტირი... შენ თვითონ არა თქვი, მაშა რომ ცაში წავიდა, კარგიაო... იქ ის დიდ ბაღში იქნებაო... ესე არა თქვი?.. — წაილაპარაკა ბოლოს თამრომ და დიდუდას მიეუღა მხარზე.

— იცი, რა მითხარი, დიდუდო!.. — განაგრძო ცოტა ფიქრის შემდეგ თამრომ, მაშა ცაში ფიგურას ვერ მივიღის?.. თუკი ქალაქში იუიდა, განა ცაში კი არ იქნება ფიგურები?..

— გიუიღის... მაშ... შეჭველად გიუიღის... ნაღვლიანად წაიბუტბუტა დიდუდამ და როგორც იყო თვალგამტერებული, ისევე დარჩა. ეტუობოდა, სულ სხვა ფიქრებში იყო გართული.

— მაღე მომიტანს?.. — მხიარულად დაეკითხა თამრო.

— არ ვიცი... — ისევ ისე ცივად უპასუხა დიდუდამ.

ხანგრძლივი სინუშე ჩამოვარდა... თამროს ისევ მოწვენილობა და მწუხარება დაეტყო.

— დიდუდო, მე მამასთან მინდა... მე მინდა მამასთან წავიდე... ხმის კანკალით და მუდარებით წაიხურჩულა თამრომ და მძიმედ ამოიოხრა...

— რა ვქნა, გენაცვალე მამა ცაშია და როგორ წახვალ იმასთან, — შეკავებული ტირილით წარმოსთქვა დედაბებმა და ათრთოლებული, აკანკალებული ხელებით მიიხიდა თამრო თავისკენ.

— გენაცვალე, შვილო... — წამოილულულა ბებებმა და ქვითინი ძლივს შეიმაგრეს... ეტეობოდა, შვილი შვილთან ტირილს ერდიებოდა.

— რატომ ვერ წავალ, დიდუდო... თუ კი მამა წავიდა? მეც ისე წავალ... მამა ხომ კაცებმა დაწვენილი გაიუვანეს აქედან, ხომ გახსოვს... შერე სად წაიუვანეს — ჭაა დიდუდო?.. ცაში, არა, მაშ? ჰო და, როგორც ისინი ავიდნენ ცაში, მეც ისე ავალ... როგორ ავიდნენ — ჭაა, დიდუდო... კიბე არი სადმე, ცაში ასასვლელი?.. — ნადვლიანად ტიკტიკებდა თამრო და თან თვალს არ ამორებდა მთრთოლვარე დედაბერს.

— ჰო, გენაცვალე, კიბე არის ცაში ასასვლელი... დიდი კიბე... განათებული, გასხვივოსნებული ოქროს კიბე... უცნაურის გამტერებით წარმოსთქვა დიდუდამ და თვალებზე ხელები მიიფარა.

— სად არის ის ოქროს კიბე, დიდუდო? — გაბრწყინებული თვალებით ჩაჰკითხა თამრო.

— შორს არი... ძლიერ შორს... აი, იქით რომ დაბურული ტყეა... იქ არი... — ხმის კანკალით წამოიბურტბურტა დიდუდამ და ქვითინი ველარ შეიმაგრეს... კარგა ხანს ტიროდა დედაბერი.

— რათა ტირი, დიდუდო? — მწყნარედ დაჰკითხა თვალზე ცრემლმორეული თამრო; — მამა რომ წავიდა?

— ჰო, გენაცვალე;— იმიტომ ვტირი!..

— შენ ხომ თქვი, რომ ისევ მოვა და ფიგურასაც მოგიტანსო!

დიდედანს კიდევ უფრო აუვარდა ტირილი.

თვალცრემლიანი თამრო ნაღვლიანად შესცქეროდა დიდედანს და საფეხებით ვერ გაეგო მისი მწუსარება...

კარგა ხანს სიჩუმე ნამოვაზდა, რომელსაც მხოლოდ ქარის ზუზუნი, დიდედანს ჩუმი ტირილი და ნაფოტის წრინი არღვევდა... ბოლოს თამრომ თავი მადლა აიღო და ხელა წარმოესთქვა:

— ზური მშინ, დიდედო, ზური არა გვაქვს?..

— აღარც ზური გვაქვს და აღარც კართოფილი... მწუსარედ ამოიკენესა დიდედამ, — აღა უნდა ვქნათ!... რაღა გვეძელება... მწარედ ქვითინებდა დედაბერი...

თამრომაც ტირილი დაიწყო.

— მცირა, დიდედო... მამასთან მინდა.. მე მამასთან უნდა წავიდე... წავალ, იმ კიბეს ვიპოვნი და მამასთან ავალ... შენთან აღარ მინდა— შენ სულ სტირი... აღარც ზურს მაჭმევ!...— ტირილით წაიღუღლუდა თამრომ და კარებისაკენ გაბრუნდა.

— სად მიდისარ, გოგო! წამოიყვირა დიდედამ, წამოვარდა ზეზე და თამროს მივარდა;— შენი დარდი და მაკლია სწორედ... ისევ დარდისა და ბოლმისაგან გული მაქვს შეჭმული; მოდი, დაწე ქი ლოგინში— გათბები... დაიძინე და მიმძილიც გადაგავიწუდება. ხვალ კი წავალ, სადაც იქნება ზურს ვითხოვ და მოგიტან. აი, აღარც ვიტყვებ... მოდი, გენაცვალე, მოდი!— მიუალერსა მოხუცმა.

— მამასთან მინდა!— დაიწყო ტირილი თამრომ და ცდილობდა დიდედანს ხელიდან გამოსხლტომოდა... ბევრი ალერსისა და ხვეწნის შემდეგ— დიდედამ როგორც იყო დააწვინა

თამრო ლოგინში და თვითონაც გაიძალა. დიდუღაც დაწვა... დაწვა და იმ წამსვე მიემინა საწუალ დედაბურს, რადგანაც ზეტის-მეტად იყო დასუსტებული ტირილით, მწუსარებით და მიძძალით.

თამროს კი არ ეძინა.

სულ იმაზე ფიქრობდა, რომ მამა ვინ იცის როდის ჩამოვა ციდან და მოდი მე თვითონ წავალ მამასთანაო. ბოლოს გადასწევითა, აძალაძვე გაქნარდა დიდუღაცს და წასულიყო შორეულ ტყეში იმ ოქროს კიბის საძებნელად, რომლითაც მამასთან ავიდოდა.

თამრო ასეც მოიქცა. დიდუღამ მალე სუსტი სვრინვა ამოუშვა, მიღში მიიმეღოსრავდა და რაღაცას ბუტბუტებდა. ცეცხლი ჩაძქრალიყო და მხოლოდ ერთ ალაგას და იღველფებოდა ნაცრით დაფარული ჰატარა ნაღვერდელი.

თამრომ ნელა წამოიწია, დიდუღაცს გადახედა და რომ და-

რწმუნდა სძინავსო, ნელა გადმოხტა ტასტიდან, კარებთან მივიდა და ისევ დიდუღაცს მიჰხედა...

— დიდედო, შე მამას ვნახავ და ისევ ძალე მოვალ!...
ჩუმიად წაიწურულა მან, კარები ნელა გახლო და ქოხიდან
გავიდა.

—

ისე კი აღარა, მაგრამ მაინც კიდევა თოვდა. უველა-
ფერი თეთრად მოჩანდა. დათოვლილ სოფელს მეუდროდ
ემინა... თამროს სიცივით ტანში გააქრიალა, ხელებზე დაი-
ორთქლა და ერთ წამს შესდგა... ფეხშიველა იყო და ცივი
თოვლი ისე მოჭხვდა ნათბილარზე კანს, როგორც ცეცხლი...

ერთხანს უკანვე დააპირა გაბრუნება, მაგრამ მოაგონდა,
რომ დიდება მთელი დღეობით ტირის,—მამა ცაში რად
წავიდაო, უურადღებს აღარ აქცევს მას, აღარც უაღვრებს,
აღარც ჰურს აჭმევს—და შეფიქრიანდა.

ბოლოს ისიც მოაგონდა, რომ მამას კერ დააბარა ცა-
ში წასვლის დროს—„ფიგურა“ მომიტანეო და ამ უკანა-
სკნელმა მოსასრებამ წინ ნაბიჯი გადაადგმევინა.

თამრო ჩაფიქრებით გზას გაუდგა და იქითკენ გასწია,
საითკენაც ის მორეული, დიდი ტუე ეგულებოდა. მიშველი
ფეხებით თოვლს ძლივს-ძლივობით მიაღწევდა და ისედაც
სუსტი გოგონა, დაღლილობისაგან დასუსტებული, ძლივს
და სუნთქავდა. მაგრამ მცირე მანძილის გავლის შემდეგ ისე
გახურდა, რომ სიცივეს თითქმის ვეღარც კი გრძნობდა.

უცეპე ქარმა უფრო დაუბერა და თოვლი უფრო მძლავრად
და მსხვილად წამოვიდა მაღლიდან. ისე სქლად წამობარდნა,
რომ კაცს ეგონებოდა—ცა თოვლად ჩამოქცევას აპირებსო.

თამრომ აღარ იცოდა საით წასულიყო, სულ ვეღარა-
ფერსა ხედავდა. ქარი შიგ სანკში თოვლს აერიდა და სულს
უკუებებდა. თამრომ თვალებზე ხელები მიიფარა და შეში-

ნებული ადგილიდან ვეღარ იძუროდა... ბოლოს უკან დაბრუნება გადასწყვიტა, მაგრამ როდესაც მოტრიალდა, ქარმა ძლიერად დაუბოია ზურგში; დაღლილ-დაქანცული, შიშისაგან გაოცებული გოგონა მოუძღურებული დაეცა თოვლზე... დაეცა და რაღაც გარინდებაში წაჯდდა... უცნაურ ბურანში გაეხვია... თითქოს დაეძინა და ვეღარაფერსა გრძნობდა... მაგრამ არა, — გრძნობს, რომ ფეხები ძალიანა სტკივა სიცვიისაგან და იტანჯება, უნდა რომ იტროს, მაგრამ აი... ახლა აღარც ფეხებზე სტკივა... რაღაც სასიამოვნო ბურანში ცურაობს თამრო... ცხელა კიდევ... აი, ელანდება, რომ ახლა საფსულია და მწვანე მინდორზე მიდის იმ დიდ ტეეში, სადაც ოქროს კიბეა... აგერ ის დიდი ტეეც... ფოთლები რაღაცას ჩურჩულობენ იდუმალის შრიდლით და თამროს თავისკენ ეძახიან...

თამრო ღიმილით შედის ტეეში და აღარ იცის საით წავიდეს... აგერ პატარა ჩიტი, რომელიც მხიარულად ჭიჭიკობს ტოტზე... ის თითქოს ესაღმება თამროს და რაღასაც უამბობს...

— მოდი ამ ჩიტსა ვკითხავ, ფიქრობს თამრო და ვკითხება:

— ჩიტუნავ, სომ არ იცი სად არის აქ ოქროს კიბე? მე მაძისთან უნდა ავიდე ცაში... ის მე ფიგურას მომიტანს და, თუ გინდა, ჩემს ნაკუწების კუწს კიდევ შენ გაჩუქებ...

ჩიტუნას თითქოს უხარიან... ის უფრო მხიარულად ჭიჭიკობს და თავს უკრავს...

— ვიცი, ვიცი, წამო... წამო... ეპატიეება ჩიტუნა და ვეღარ ისვენებს... სულ ხტის, ისე სასაცილოდ ხტის, რომ თამრო სიცილს ვეღარ იმაგრებს და კისკისით მისდევს ჩიტუნას ჩაბნელებულ ტეის სიღრმეში...

აგერ ის დიდი ოქროს კიბეც... ღმერთო, რა გაბრწყინ-
 ვებულა... თამროს უნდა რომ ავიდეს, მაგრამ ზევიდან
 უცებ დიდი სინათლე გამოჩნდება... შორიდან უცნაური, მაგ-
 რამ პეტის-მეტად ნაზი და სვედიანი გალობა ისმის... აგერ
 მამაც... მამა მოდის კიბის წვერიდან და ხელში დიდი ფი-
 გურა უჭირავს... რა კარგია ახლა მამა... რა ნაზი და მო-
 სიყვარულე ღიმილით მოდის თამროსკენ... აგერ მოუახლოვ-
 და და ნელა ჰკოცნის შუბლზე მოღიმარი ტუჩებით და
 „ფიგურას“ აძლევს. თამრო მორცხვად იღიმება, გულში
 იხუტებს დიდ, ძვირფას დედოფალას და წინარულისაგან არც
 კი სჯერა თავისი ბედნიერება... დიდხანს სტკბება გოგონა
 თავისი ბედნიერებით და როცა ძაღლა იხედება, აღარც მამა

სჩანს და აღარც ოქროს
 კიბე... ახლა სულ სხვა
 სურათი იძლება მის
 თვალწინ...

თავიანთ ქოხის ეზო-
 ში თამაშობს თავისი
 დიდი კუქნით... ღობეს-
 თან კი მათა და თებრუა
 დგანან და შურიტ იუუ-
 რებიან მისკენ... — რა
 დიდი ფიგურა ჰქავს
 თამროს — ღვარძლიანად
 ეჩურჩულება მათა თე-
 ბრუას...

— ახ!.. ნეტავი ჩვენ-
 ცა გვეუადეს ეგეთი... —

ბუზღუნებს თებრუა და დაკოხით გამოჰქურობს თამროს...

თამროს კი ეს ეველაფერი ესმის, იღიმება და ეშმაკურად
 კისკისებს...

უცნო ეველფერი ღირს... ეველფერმა ტრიალი დაიწყო... მაია... თებრუა, „ფიგურა“, დიდება... მაია... ოქროს კიბე... და ის სასაცილო მოჭიკჭიკე ჩიტუნია ირვეინ, ტრიალებს და მორცხვად თავს უკრავს თამროს... თამროს თავბრუ ესხმის, ცუდათა გრძნობს თავს. . იგი „ფიგურას“ მაგრად იხუტავს! გულში და შემდეგ ეველფერი ჰქრება... ეველფერსა გრძნობს...

ცა კი უფრო და უფრო უმატებდა თოვას...

ეს წამთარი ძალიან თოვლიანი იყო, ისე რომ გაზაფხულამდე თოვლი არ დამდნარა და დედამიწა არ გამოჩენილა.

დიდხანს ეძება გამწარესულმა დიდებამ თოვლში, და სიცოცხლე თავის შეილიშვილი, მაგრამ ვერ იპოვა.

ერთ თავს კიდევ იცოცხლა უბედურმა და შემდეგ ისიც გარდაიცვალა თავის მიწურ ქოხში.

დაცბრიელმა ეს ზატარა ქოხი... უცნაურის დაღვრებით და სევდით მოცული გამოიუფრება იგი სოფლის სანაპიროდან... მის ფანჯარაში აღარა კრთის მღვრიე, მბეჭეტავი ციცინათელა... აღარც ცეცხლი ანთია ბუხარში... მხოლოდ ქარი და სისინებები და გაბრაზებით უსტვენს მაწურ კედლების ჭუჭრუტანებში.

თამროს გეპი მხოლოდ გაზაფხულზე იპოვეს, როდესაც თოვლმა დნობა დაიწყო... საბრალო გოგონა ქოხის ცოტა მოშორებით გათამილიყო...

გუგა ნარვილი.

პეპლები და დედოფლები

(ზღაპარი).

8

ამთრის დღე იყო... გარედ თოვდა.

ბაბუა ცეცხლთან იჯდა და თუთუნს აბო-
ლედა. ბუხრის მეორე მხარეს, გივის ჰატარა
ბაბლი, უკანა ფეხებზე დასკუპებული ბაბუას
უცქეროდა. თინა დაკეტილ ფანჯრიდან უმზერდა უფროს ძმებს
კიკასა და სიკოს. ისინი მუხოზღის ბაჟებთან ერთად გარედ
თოვლში გუნდაობდნენ.

— ბაბუ, ბაბუ! — სიხარულით წამოიძახა თინამ, — ნახე
რა კარგია თოვლის ფარეანები! უი, როგორ ცეკვ ავენ... ჩემ-
სკენ მოფრინავენ... ჭო, ბაბუა, ღამაშია ეს თეთრი ქუდები.
შეხედე, სეპებაც თეთრი კაბა ჩაიცვეს. ეზოც გაღამაშდა. ეველ-
გან სითეთრე... — ჭო, ეველგან სითეთრე, — გაიმეორა თი-
ნამ, — ა, თოვლი, ა, ბაბუას წვერები... — და გადიკისკისა.

ამ დროს ოთახში შემოვიდნენ გივი და სიკო, მათ თოვლით გაფუძელებული, ხელებდაწითლებული მეზობლის ბავშვებიც შემოჰყვნენ, ცეცხლს პიაშურეს, გათბენ და იქვე ჩამოსხდნენ.

— ბაბუა!—დაიძახა სიკომ,—ჩვენ დავიღალეთ, ახლა ზღაპარი გვინდა. ბაბუამ ჩიბუსი გამობერტვა.

— რომელი ზღაპარი გინდათ?

— ციკანი, — დაიძახა სიკომ.

— კურდღელი, — სთქვა მეორემ

— ბაბუა! — ზეპლები და ტუის დედოფლები, — წამოიტიტინა ბოლოს თინამ.

— ზეპლები და ტუის დედოფლები? ჭო, კარგი, — სთქვა ბაბუამ და დაიწყო:

— იყო და არა იყო რა. იყო ერთი კაცი. ბევრი შვილები ჰქავდა. ზოგს წულები არ ჰქონდა, ზოგს კაბა, ზოგს ზერანგი. დადგა სამთარი. ბავშვები მოკროვდნენ ცეცხლის პირას, მონახეს ძველი წინდები, ქალამნები, მთაყვრეს, ჩაიცვეს და წავიდნენ თოვლში საბურთაოდ. დარჩა კიკა და სარა. იმათ არ ჰქონდათ ფეხსაცმელები. დასხდნენ ცეცხლის პირას და დაიწეს სიმღერა:

თოვლო, თოვლო, თეთრ თვალბო,

მამამ შემოგითვალბო,

სცივა კიკას, სცივა სარას,

გაკვეცაღლე, წადი ჩქარა.

გაიღვიძებს გასაფხული,

გაიხარებს ჩვენი გული.

თოვლმა გაიკონა კიკას და სარას თხოვნა, დადგულა თვალები, გაწეულდა და გაქრა.

გამობრწყინდა გასაფხული.

კიკამ და სარამ ჩაიცვეს ჭრულ-ჭრული ზერანგები და მინდორში ზეპლების დასაჭერად გაიქცნენ.

— აგერ უვითელურთება! — დიუვირა გახარებულმა კიკაძე.
უვითელურთება ჩაიმაღლა ევაგილებში და ბავშვებს დაუძახა:

— ჰატარებო, გენაცვალეთ! მე ახლა გავიღვიძე. ჯერ
მზეზე არ გავმთბარვარ, მინდვრებში არ მიფრენია, ევაგილე-
ბის სურნელებით არ დავმტკბარვარ. წადით ცოტა ქვე-
ვით, ჭრელ-ჭრელას ნახავთ და დაიჭირეთ, ის ჩემზე ლამაზია.

ბავშვები წავიდნენ. ნახეს ჭრელ-ჭრელა ევაგილებზე თაფლს
წუწნიდა მიეძარნენ და დაიჭირეს. ჭრელ-ჭრელამ უთხრა:

— ბავშვებო, გამიძვირეთ და ისეთ ლამაზ ჰეპელას გა-
სწავლით, რომელიც მთელ მინდორს ხატავს, წითელ-ლენტა
ქვია. აი, იქ წევს, სანამ თქვენ მისვალთ, ისიც გაიფი-
ქებნო.

ბავშვები გაიქცნენ, ნახეს წითელ-ლენტა თეთრ ევაგილებ-
ზე ელავდა.

წითელ-ლენტამ უთხრა:

— ბავშვებო, ზაწაწინებო, ნეტავი თქვენსა მხერასა!.. რა
ჭრელი ჰერანგები გაცვიათ, რა ლამაზები ხართ, ოქროს
თმიანებო! მე ახლა გავიღვიძე, ჯერ თავისუფლად არ ამოძი-
სუნთქავს. დარჩით დღეს ჩემთან; წავიდეთ, გაფურინდეთ, ენა-
ხოთ მინდვრები, მთები, ჭალები. იქ ტუის დედოფლები სუფ-
რას გაგვიძლიან, ვიცეკვოთ და მოვიღწიოთ.

ბავშვებს მოეწონათ წითელ-ლენტას სიტყვები, გამოუბ-
რეს ჭრელ-ჭრელას, უვითელ-ურთებას, დამეგობრდნენ ეველანი
და წავიდნენ ტუის დედოფლებთან სტუმრად.

გადარიბინეს მინდვრები, ჭალები, ბროლმარგალიტებით
მოქარკული კორდები და მაფიღენ ერთ მორაკრაკე რუსთან,
დასხდნენ და წეალი დალიეს, რუ ქვიდან-ქვასზე ხტოდა და
მღეროდა. ბავშვებმა უთხრეს:

— რუ მორაკრაკე, გვითხარი რამე:

ღამით კინ ხატავს მენ გულში მთვარეს?

დილით ვინ მღერის შენს ნაპირებთან,

ტუის დედოფლები მოდიან შენთან?

— ტუის დედოფლები? ახლაც აქ არიან,—სთქვა რუმ რაკრაკით.

— აგერ ენძელა, ვერცხლის სუჭუჭ-თმებ ჩამოშლილი. აგერ დაუვიწვარაც ცისფერ თვალებით, აი, იქ ანწლი გიბრისფერ მძივებით. აგერ იები, გულდები, ლურჯი ფერებით სატავენ მდელოს და სხვა მრავალი ევაგილები არიან ტუის დედოფლები. გაზაფხულზე მოდიან აქ სტუმრად, ჩემს ნაპირზე ცხოვრობენ და იგრილებენ ფოთლებს მარგალიტის მსეფებით.

— ჩვენ მათთან მოვედით სტუმრად,—სთქვა ჰეპლებმა ფრთების წკაპა-წკუპით. რუ ახმაურდა და გააკვია ევაგილებს საუბარელი სტუმრების მოსვლა. ევაგილებმა ერთმანეთს გადასმასეს, მოგროვდნ და გამალეს ჭრელი სუფრა.

— მობრძანდით, მობრძანდით!..—მხიარული კისკისით მიიპატიეს სტუმრები.

— თქვენ ვინ ბრძანდებით?—ჰკითხა ევითელ ჰეპელას ენძელამ.

— მე ევითელ-ფრთება მქვია.—შენ?

— მე ენძელა.

— ძალიან კარგი. მე დღეს შენთან დავრჩები. ძალიან მომწონს შენი სუჭუჭები.

— შენ ვინ-და ხარ?—ჰკითხა დაუვიწვარამ ჭრელ ჰეპელას.

— მე ჭრელ-ჭრელას მეძახიან... რა ლამაზი თვალები გაქვს. მე შენთან უოფნა მინდა.

— დარჩი, — მხიარულად უპასუხა დაუვიწვარამ.

— შენი სახელი? — ჰკითხა იამ წითელ ჰეპელას.

— ჩემი სახელი წითელ-ღენტა, — შენ რა გქვია?

— მე, ია.

— ია... გაშიგონია სადღაც შენი ქება. მართლაც სა-
ქები უოფილხან: ღურჯი თვალები, ღია გული და მშვენი-
ერი სურნელება... იას გაესარდა. სტუმარი მიიპატიჟა.

კიკა და სარა მივიდნენ ანწლთან, დაათვალიერეს და დაი-
წვეს ჩურჩული. ანწლმა შესძახა მათ:

— ვინ ხართ თქვენ, ჭრელ ჰერანგიანებო? რისთვის
მოსულხართ?

— ჩვენ სტუმრად მოვედით.

— ჭოო, თუ სტუმრად მოდით მასპინძლობა შეგეძლია.

სუფრა გაშლილი იყო. მიუსხდნენ და დაიწვეს ნადიმი
სიმღერა, ცეკვა...

მოსაღამურდა. ბავშვებმა მიიხედ-მოიხედეს, ჰეპლები აღარ-
სად სჩანდნენ. მწვანე ფოთლებში ჩაიმაღნენ და დაიძინეს.

ბავშვები დაღონდნენ.

შინ დაბრუნების დრო იყო. ევაჟილები სტუმრების გა-
მოსათხოვრად მიემზადნენ.

— არა, არ გეთხოვებით, თქვენ ჩვენთან უნდა წამო-
ხვიდეთ.

— როგორ?! — გაკვირვებით წამოიმახეს ევაჟილებმა.

— ისე, — უთხრეს ბავშვებმა.

დაუვიწყარას ააკანკალა.

ენძელამ თვალები მილულა.

იამ ცრეკლები გადმოღვარა.

— მშვიდობით საუვარდლო მანდვრებო, მვირფესო კორ-
დებო, მოჭიკჭიკე ჩიტუნებო, მოლივლივე ნაკადულებო!!
მშვიდობით, — ერთხმად ამოიკვნესა ევაჟილებმა.

ანწლი ამ დროს პედიდურად იუბრებოდა.

— ჩემთან ვინ მოხედავს, ფიქრობდა ის. — ეველამ იცის
რომ მე მწარე ვარ.

ბავშვებმა ბოლოს წააუღეს ხელი ანწლსაც.

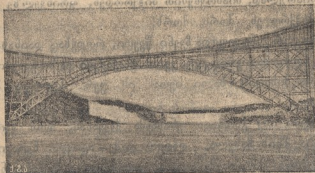
— ჩემთან რა გინდათ?... გაიკვირვა ანწლმა, — მე მწარე ვარ, და თუ მომწვევით უფრო გაემწარდები...

— არა გიძავს! — გადინარწარეს კიკამ და სარამ, — შენ-
გან შელანს გაუბაკეთებთ და დღევანდელ ჩვენს მოგზაურობას
ავსწერთ. — მოსწვევით ანწლიც და გამხიარულებული წავი-
დგნ შინისკენ. მეორე დილით ბავშვებმა რომ გაიღვი-
ძეს, ევაგილების ცრემლები ისევ ციმციმებდნენ მდუღოზე
მერე ის ცრემლები მზის სხივებში ასწურა. ასე დასრულ-
და ეს ამბავი; ტუის დედოფლები დამარცხდნენ. — დაბოლოს ბა-
ბუამ და ჩიბუხზე თუთუნს მოუკიდა.

ბავშვები ისე გაიტაცა გასაფხულის ჭრელ ამბებმა, რომ
ადგილებიდან აღარ იმჯროდნენ, გარეშდ ისევ თოვდა და ბუნე-
ბა ღამის ბინდ-ბუნდში ეხვეოდა.

მიმქრალი.

წვეთი წელის თავკადასავალი

(ზღაპარი)

ოკეანის სივრცეზე, მზის ბრწყინვალე მოციმციმე სხივებში უამრავი წელის წვეთები თამაშობდნენ...

ერთი წვეთი ეველაზე მეტად ცელქობდა. იგი ცდილობდა დებსე მალლა ამომსტარიო, ასტეობდა დელფინს ზურგზე, დაჭროდა ჭაერში მფრინავ თევზის საშუალებით... მაგრამ არც ეს კმაროდა მისთვის. მას უნდოდა ღრუბლებთან ასულა და იქიდან მიწისა და ზღვის დანახვა. წვეთმა სთხოვა მზეს, რომ მას შეებრძლებინა ის და მალლა აეყვანა. ნათელ მზეს მოეწონა ჰაწიას სითამამე და დაუეინებლივ გაზოგზავნა თავისი სსივეები. სსივეები დაეფრქვია ზღვის ზედაპირს, გაათბო წვეთი და გადააქცია უსილაჲ ორთქლად. რომელიც სულ მალლა, მალლა ცისაკენ აეშვა. ჩვენს წვეთს რომ არ მოსწეენოდა მარტო მკზავრობა, სსივეებმა სხვა წვეთებიც—მისი დები, აუძულეს მასთან ერთად მალლა წასულიყვენ.

სწრაფად მიაქროლებდა ქარი წვეთებს მალლა, მალლა ზღვის სივრცეზე. რამოდენიმე საათში გაიარეს ათასი ვერსი.

ისე მხიარულად, სიამოვნებით მიჰქროდენ, ფრინველზე სწრაფად მიჰქროდენ შორს, შორს!

როგორ განცვიფრდა ჩვენი წვეთი, როდესაც დაინახა ქვევით, ზღვის მაგივრად ტყე, ველი, ქალაქები და სოფლები! ეველაფერი მისთვის ახალი იყო: ის ვერ პღებოდა მიწის ცქერით.

წვეთი ისე გაიტაცა უნახავმა ქვეყანამ, რომ ვერც კი შეამჩნია მზის ჩასვლა. დადგა ღამე. აცივდა. ნეტავი სად უნდა ეპოვა მას თავშესაფარი? გადასწევითა მიწისაკენ დაშვება უკავილებთან, რომელნიც, თითქოს დიმილით, იწვევდნენ თავისკენ.

ჩუმად ჩამოეშვა წვეთი მიწაზე და უხილავ ორთქლიდან სიღული წვეთი გაჩნდა. ნახევრად გაშლილმა იასამანმა მიიღო იგი და დაასვენა უკავილის ფურცელზე. როდესაც ინათა, ჩვენი წვეთი უახსადი, მხიარული ადგა სურნელსა-წოდინან და ფურცლის კიდეზე მოექცა, როცა მზე ნელა ამოცურდა ნათელ ცაზე, ჰაწიამ იასამანს დილა-მშვიდობისა უსურვა და მხიარულად დაუვირა:

— „მზევ, საეკარელო მზევ, ამიუვანე ისევ პაღლა!! — სთქვა ეს თუ არა, სხივებმა ისევ უხილავ ორთქლად აქციეს, და იგი ისევ დაჰქროდა თავზე მღელთს, მოებს, ქალაქებსა და სოფლებს.

ცხელი და შემხუთველი დღე დადგა. ჩვენ ცელქ წვეთს მოუნდა ისევ მიწაზე ჩამოშვება და მუდართ სთხოვა მზეს:

— „გამიშვი, მზეო, მიწაზე, ჩემს დედასთან—ზღვაში“

ვერც კი მოაწსრო ამის თქმა, რომ ათი-ათასი წრიპინა ხმები მოესმა გარშემო; ხმები ევიროდნენ იმასვე, რასაც ევიროდა იგი. ეს მისი დები იყვნენ, რომლებიც მასთან ერთად ზღვაში დასცურავდნენ. მზემ გადმოხედა მოწყალეების თვალით ჰაწიებს და მიიძალა. ჰაწიებს შესცივდათ, შეგროვდნენ ერთად

დაიქცენ ღრუბლად. ბურუსში დები ერთმანეთს ეკვროდნენ, ეშინოდათ რადგანაც არ იცოდნენ რა მოელოდათ, მაგრამ ისინი ისევ სილულ წვეთებად იქცნენ და მიწაზე ჩამოფრინდნენ.

უჟ! რა სმაურობა იყო, როდესაც ჰაწია წვეთი მიწაზე გაჩნდა! ადამიანებმა კი მხოლოდ სთქვეს: „წვიმა მოვიდაო“.

ჩვენი წვეთი დიდ ქვას მოხვდა, მაგრამ ამას არავითარი ზიანი არ მიუყენებია მისთვის. ცოცხლად და მხიარულად გადმოხტა იგი დიდ ქვიდან და თავის დებს შეუერთდა. იმდენი იყვნენ, რომ შეერთებული წვეთები ტუის უხარმაზარ ნაკადულად იქცნენ.

მიზობდა ნაკადული, მიჭქროდა წვეთიც სულ შორს, შორს. ამ დროს მოვიდა დედაგაცი თუნგი თხელში და ნაკადულიდან წვალი ამოიღო; სწორედ ამ თუნგში მოჭევა ჩვენი წვეთიც. ამ წელით დანამა მინდორში გაკიდული თეთრეული; მზემ გაათხო თეთრეული და წვეთი ისევ უხილავ ორთქლად იქცა და ქარი ისევ დააქროლებდა მას სივრცეში.

ბევრი იმოგზაურა წვეთმა და ბოლოს მზემ გადასწვევითა მისი დასვენება და დამშვიდება.

ქარმა გაიტაცა ჩვენი წვეთი სულ შორს, შორს, აღმოსავლეთისკენ. იფრინა მან, იფრინა და თეთრ მიდამოს მოექცა თავზე. იმ დროს ზამთარი იყო იქ, და ეველაფერი თოვლით დაფარულიყო.

შესცივდა წვეთს, ისე შესცივდა, რომ იგი გაიყინა. კიდევ ცოტა და მშვენიერი ცვლილება მოხდა: იგი გათეთრდა, გაბრწყინდა; საუცხოვო, მსუბუქ და ნაზ ვერცხლისფერ ვარსკვლავად იქცა. ასე ათასი ვარსკვლავი ცელქობით, ტრიალით და თამაშით ჩამოეშვა მასთან ერთად ქვევით. ხალხმა სთქვა: „თოვლი მოვიდა“-ო.

ჩვენი ჰაწია მგზავრი დიდ ტრიალი მინდორზე დაეცა. რბილ საბნად გადაეფარა თეთრი მბრწყინავი ვარსკვლავი.

ბუა, ქალაქებსა და სოფლების გვერდით. დედამიწა თვალს მიუფარა, უზარმაზარი მარილიანი ტბალები შეეკებენ მდინარის ზაწია ტბალებს. მსიარული ჟრიაბულით შესვდა ზღვა თავის ღვიძლ ძვილებს. ჩვენი ზაწია წვეთი ისევ შინ გაჩნდა, ბევრი საინტერესო ამბავი მოუტანა და უამბო მან თავის დებს.

დანი.

საქართველო

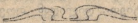

თუმც ბავში ვარ, მაგრამ მკერდში
გაბედულად მიძგერს გული,
და მუც ვიცეი როგორ უნდა
ჩემი ქვეყნის სიყვარული.

მხიბლავს ჭრელი ევაგილები.
მაღსენს მთები, მწვანე მდელო,
გულით მიუვარს ჩემი კოხტა
და ლამაზი საქართველო.

მსურს, როდესაც გავიზრდები
გავხდე კაცი სასახელო,
ღირსეულ ძვილს შეძასო დეს
მე მშრომელი საქართველო.

საფო შგელაძე.

გემზე

ამთარი იყო, თოვლი ისე იბარდნებოდა, რომ ორ ნაბიჯზე არაფერი ჩანდა, თითქოს ბამბით იყო დაფენილი. გემის უფროსი მთელი დღე და ღამე თავის ბაქანზე იდგა და ზღვის სივრცეს გაჰყურებდა, რომ გემს ან ნავს არ დაჯახებოდა. ნავთსადგურამდე რომ მიალწია, სრული ორი საათი თოვლს ახვეტივებდა

და, რა გემი მოწმენდილი ნახა, დაღლილი და დაქანცული დასასვენებლად თავის სენაკისაკენ გაბრუნდა. წარმოდგენილი გაქვთ, რარიგ გაკვირვებული იქნებოდა გემის უფროსი, როდესაც თავის კარებთან ბავში და დიდი ძაღლი დაინახა; ბავში მოკუნტულიყო. ეძინა და სიცივისაგან ძილშიც კი კანკალებდა.

— შენ აქ რა გინდა? — შეჰყვირა გემის უფროსმა — აქ საიდან გაჩნდი? ვინ მოგცა ნება? ახლა კი ვიცი, ვინ არი ჩემი ქურდი! ისე არ მოვალ ამ ნავთსადგურში, რომ არ გამქურდონ! — და ბიქს ხელი სტაცა.

— მე ქურდი არა ვარ... — აკანკალებული ხმით წაილულულა ბიქმა. — მაპატიეთ... დილიდან თოვლი მოდიოდა... გავიყინე და აქ შემოვედი, რომ ცოტათი მაინც გაუმთბარიყავ. გემის უფროსი ძალიან განრისხებული იყო. მართლაც, ამ

ნავთსადგურში გემის უფროსის ოთახიდან ყოველთვის იბარავდნენ რასმე.

— მე შენ გასწავლი ქურდობას! რა გქვიან?

— ნიკო...

— თუკი გციოდა, აქ რაღასთვის მოდიოდი? შინ ვერ წახველი?

— მე სახლი აღარა მაქვს... ობოლი ვარ... აქამდე ბებია სოფიოსთან ვცხოვრობდი, მაქმევდა, მასმევდა, ისე ვუყვარდი, როგორც დიძლი შვილიშვილი, მაგრამ ამ სამი დღის წინად გარდაიცვალა. გუშინ ჩამოვიდა მისი ქალი თავის ქმრით, ყველაფერი წაიღეს და მე სახლიდან გამომაგდეს; მთელი ღამე ქუჩაში გავატარე, არ მძინებია, გავიყინე და აი... აქ მოვედი.

ბიჭი ისე გულწრფელად ლაპარაკობდა, რომ გემის უფროსს ეჭვი სრულიად გაუქარწყლა. განა ქურდი შესძლებს ასე გულწრფელად ლაპარაკს? გემის უფროსმა წარბები შეიკმუხნა და პატარა ღუმილის შემდეგ უთხრა:

— კარგი, დარჩი. ოღონდ შენი ძაღლიკი აქედან უნდა გააგდო. ძაღლს აქ ადგილი არ აქვს, გაეთრიე, ძაღლო, გაეთრიე!

— მაშ ორივენი წავალთ, — მორჩილად უპასუხა ნიკომ. გემის უფროსმა ძაღლსაც გადახედა. ძაღლი პირდაპირ თვალებში შესცქეროდა და თითქო ევედრებოდა, ეს სიტბო არ მომაკლოო. ორივენი შეეცოდა.

— აგრე იყოს! — ჩაიქნია მან ხელი, — ეგეც დარჩეს. ოღონდ, იცოდე, თუ შემაწუხა, კუდზე მოვაველებ ხელს და პირდაპირ წყალში გადავაგდებ! — სთქვა მან და თავის სენაკში შევიდა, ნიკო და ძაღლი კი იქვე დარჩნენ და კიდევ დიდხანს შესცქეროდნენ მის სენაკის კარს.

— დაწეჭი, მურა! — უთხრა ნიკომ.

ძაღლი დაწვა, ნიკო მის ზურგს მიეკრა და ორივეს დაეძინა.

გემის წასვლის დრო დადგა. საორთქლე კვაბები აშიშინდნენ, საკომპურიდან შავი კვამლი ამოვარდა. უკვე დილა იყო. დასვენებული გემის უფროსი თავის ადგილას იდგა გემბანზე და ბრძანებას აძლევდა. ზარი დარეკეს, მერმე სამჯერ საყვირის ხმა გაისმა, გემი ნაპირს გაშორდა და მალე შუა ზღვაში გავიდა.

ამ დამეს გემის უფროსის სენაკიდან არა დაკარგულა რა. გემის უფროსი ამით ძალიან კმაყოფილი იყო და თვალებით სულ ნიკოს დაეძებდა, მაგრამ ნიკო არსადა ჩანდა. რა ამბავია?

ნეტავი რა იქნა? ბოლოს ქვევით იხოვნა, მანქანის გვერდით, სადაც ისე ცხელოდა, რომ აღამიანს სუნთქვაც კი უძნელდებოდა. რაც ძალი და ღონე ჰქონდა, ნიკო მემანქანეს შველოდა: სწმენდა, ფხვდა და დაბნეულ ნახშირს აგროვებდა. მთლად გატაცებული იყო თავის საქმით.

— შენ მანდ რას აკეთებ?—დაუყვირა ზევიდან გემის უფროსმა. ვადი ახლავე მანდედან!

ბიჭი შეკრთა და ზეთით გაქლენთილი ჩვარი ხელიდან გაუვარდა.

— ნუ გააგდებთ, ბატონო!—გამოესარჩლა ნიკოს მემანქანე—ძალიან კარგადა მშველის. აქ იყოს ჯერჯერობით.

გემის უფროსი დაფიქრდა.

— კაი აზრია, —უბასუბა ზევიდან, —დარჩეს, თუკი და გეხმარება, ძაღლი სადღაა?

— აქ გახლავთ, ქვაბთან თბება!

გემის უფროსი გაბრუნდა.

14—15 საათის შემდეგ ნაპირს მიუახლოვდნენ. მგზავრებმა ფუსფუსი დაიწყეს, აჩქარდნენ; გაისმა მუშების და მეეტლეების ყვირილი და ნავსადგურთან მდგომი ტრამვაის ზარები. ყველანი ქალაქში მიდიოდნენ და იცოდნენ კიდეც, სად და რისთვის მიდიოდნენ, მხოლოდ ნიკომ არ იცოდა საით წასულიყო, ან რა გაეკეთებია, ყველასთვის უცხო იყო და ეს გარემოება მეტად აშინებდა. რა მოეღის გემის უფროსმა რომ ნაპირზე დასტოვოს, ან ძაღლის გაგდება უბრძანოს? საითღა წავლენ? ძაღლის გვერდით იდგა საცოდავი ბიჭი გემბანზე და მწუხარებით აქეთ,--იქით გაიყურებოდა. ძაღლიც თვალეში შესცქეროდა და—თითქო ეკითხებოდა კიდეც—საით წავალთ ან რა მოგველისო?

თოვლი ისევ მოდიოდა და ნიკოს პირისახესა და ხელებზე დნებოდა. დიდხანს იდგა კიდეც გემბანზე, სანამ გემი მთლად არ დაცალიერდა. გემის უფროსი და მოსამსახურენი ყველანი სადღაც წავიდნენ, მაგრამ დაბრუნდნენ და ახლა თავ-თავიანთ სენაკებში ისხდნენ და მუშაობისაგან და მგზავრობისაგან დაღლილნი ისვენებდნენ. ნიკოსათვის და მის ძაღლისთვის არავის ყურადღება არ მიუქცევია.

ამასობაში ქარბუქი ამოვარდა; საშინლად ციოდა, თოვლის კორიანტელი დაჰქროდა და ერთი არშინის მანძილზე ვერაფერს დაინახავდით. მოსალოდნელი იყო, რომ გემი ღამე

აქვე დარჩებოდა. საღამო დადგა. დიდი ხანია წასვლის დროც გავიდა, გემი კი ნავსადგურიდან არ იხსნებოდა და იმავე ადგილას იდგა. მოვიდა ვილაც მგზავრი, მიიხედ-მოიხედა და უკანვე წავიდა.

— დღეს გემი არ წავა, — მოესმა ნიკოს მეზღვაურის ხმა, — ისეთი ქარი ჰქრის, რომ ზღვაში გასვლა შეუძლებელია.

საღამოს შვიდი საათი იქნებოდა, როდესაც გემის უფროსი თავის ოთახიდან გამოვიდა და გემი დაიარა.

— შენ კიდე აქ ხარ? — მიუბრუნდა ნიკოს, რომელიც კვლავ გემბანზე იდგა, — მე კი ჭეგონა, რომ მანქანასთან თბები. განა არა გცივა? აქ რისთვის დგებარ?

— თქვენ გელოდით... — მოკრძალებით მიუგო ნიკომ, — არ ვიცი, საით წავიდე!

— ამ ღამეს აქ გაატარებ! — უპასუხა გემის უფროსმა.

— ჩემი მურა?

— კარგი, მურაც დარჩეს... ოღონდ ხვალ კი შენი მურა ნაპირზე უნდა დასტოვო, მაგრამ ხვალ ვნახოთ, ახლა კი ჩემ სენაკთან წადი და იქ მოეწყე კარებთან. დღეს ქალაქში უნდა წავიდე, ისე რომ ამ ღამეს იქ გავატარებ ნათესაებთან. ხელს არავინ გახლებს ხალიჩაზე დაწეკი, თავ-ქვეშ ჩემი ძველი წამოსასხამი ამოიღე და დაიძინე.

ამ სიტყვებით ნიკოს გასცილდა, მაგრამ მაშინვე უკან დაბრუნდა, დააცქერდა და ჰკითხა:

— დაიძინე კიდე?

— არა, — უპასუხა ნიკომ და მოწიწებით წინ გამოეჭიმა. გემის უფროსი რაღასაც ფიქრობდა, და ბოლოს წარმოსთქვა:

— არ ვიცი რათა, მაგრამ სანდო ბიჭად მეჩვენები. ამ ნავსადგურში ვილაც ქურდი შემოგვეჩვია, ჩემი მეზღვაურებისაც კი აღარა მჯერა. შესაძლებელია, რომ ვინმე მათგანი ერიოს ამ საქმეში. თუ მართლა კარგი ბიჭი ხარ, აქ იწოლები და, თუ მოხდარა, მსახურს ან მეშანქანეს დაუძახებ. ყოველ შემთხვევაში შენი იმედი მაქვს, და მგონი არც ვცდები, — სთქვა მან. თავზე ქული ჩამოიფხატა და ნაპირისკენ გასწია. გარშემო ქარბუქი ტრიალებდა და ორი წუთის შემდეგ გემის უფროსი წყვდიადმა შთანთქა. აქა-იქ ნაპირზე სინათლე მოჩანდა, ზღვა დელაუდა და გემსართავში ქარს გრიალი გაჰქონდა. ნიკომ ცოტა ხანი კიდე დაჰყო გემბანზე, მერმე კი ქვევით ჩავიდა, გე-

მის უფროსის სენაკის კართან ხალიჩაზე დაწვა და მალე მაგრად დაიძინა. ძაღლი გვერდით მოუწვა და თავისი ზურგით ათბობდა მძინარე ბიჭს.

მანქანა ჩაქრა და მთელი გემი თითქოს რაღაც ღრმა, ჯადოსნურმა ძილმა მოიცვა.

უეცრად ნიკოს ძაღლის პრისხანე ღრინვა მოესმა, წამოვარდა და თვალები მოიფშვნიტა. პირველად ვერც კი მოისახრა სად იმყოფებოდა, ეგონა, რომ ძაღლის ღრინვა ძილში მოეღანდა.

— ჩუმად, მურა! ძაღლმა ამაზე მხოლოდ ღრენით უბასუხა. ნიკომ გამოიღვიძა. მას რაღაც საეჭვო შრიალი მოესმა. ყური დაუგდო და ცხადად გააჩია ვილასიც ჩუმი ნაბიჯი.

ვილაც იყო, დერეფანში დადიოდა, კედელზე ხელს აფათურებდა და, ეტყობოდა ბნელაში გემის უფროსის სენაკის კარს ეძებდა.

ნიკომ ნელ-ნელა დერეფნის კარი ჩუმად გააღო და ბნელაში ვილაც კაცი დაინახა. ხელში ჯიბის სანათი ეჭირა. ექვს გარეშე იყო, რომ გემზე ქურდი ამოპარულიყო.

— შენ აქ რა გინდა? შეჰყვირა ნიკომ.

მოულოდნელობისაგან ქურდი შეკრთა და უკახ დაიწია. თავის სანათი მარდად ჩააქრო და გასასვლელ კარს დაუწყო ძებნა.

— შენ აქ რა გინდა? ვინა ხარ? კვლავ უშიშრად ეკითხებოდა ნიკო. ქურდი გამობრუნდა, მიუახლოვდა, მხარზე ხელი მოავლო და გაბრაზებით ჩასჩრაჩულა:

— გაჩუმდი! კრინტი არ დასძრა, თორემ ვაი შენი ბრალი!

— მთელს გემს ფეხზე დაეყენებ! შეჰყვირა ნიკომ. — ქურდი ხარ! გინდა გაქურდო ჩემი უფროსი!

— გაჩუმდი მეთქი! ხმა არ ამოიღო, თორემ რწყილსავით გაგსრეს! უთხრა და მუშტი მოუღერა.

— დაიჭი, მურა! შეჰყვირა ნიკომ და უკან დაიწია.

ძაღლი თითქოს ამ ბრძანებას მოელოდა, გაშმაგებული ყეფით მივარდა ქურდს და იატაკზე წააქცია. ქურდი შეებრძოლა; ორივენი იატაკზე ეყარნ და მხოლოდ ძაღლის ღრენა და უცნობის კენესა-ლა მოისმოდა.

ამასობაში ნიკო გეშხანზე ავარდა და, რაც ძალი და ღონე ჰქონოდა, ყვირილი დაიწყო:

— წავიდე? მიუბრუნდა ნიკო გემის უფროსს და თავისი ბარგი ხელში აიღო. — გემი ხომ ახლავე მოიხსნება ნავსადგურიდან.

გემის უფროსმა ხელი მოჰკიდა და აღერსიანად უბასუხა: — არა, შენ აქ დარჩები, ჩემთან, და სამაგალითო მეზღვაურად გაგხდი!

ნიკოს სახე გაუბრწყინდა.

— მურას რაღა ვუყო? ნუთუ ნაპირას უნდა დავტოვო?

გემის უფროსი დაფიქრდა ცოტათი, მერმე გაიღიმა, ძაღლის ხელი გადაუსვა და წამოიძახა:

— როგორ, ეს ძაღლი გავაგდოთ? უკაცრავად, სად გავიგონია ამისთანა ძაღლის გაგდება!

დარჩა ნიკო გემზე, მეზღვაურობას ეჩვეოდა და ერთი ქალაქიდან მეორეში დაცურავდა.

მ. მ - ნი.

აღექსის სიმინდი

ადგა თებერვალი თბილი, მზიანი დარი იყო. სოფელში გახურებული მუშაობა იყო. აკეთებდნენ ღობეებს და მიწებს სწავდნენ სიმინდის დასათესად. მოვიდა ზატარა აღექსი და მითხრა:

— მამილო, მეც მინდა დავამსაღო მიწა და სიმინდი მოვიყვანო, მანვენე ზატარა ადგილი ჩემი ვანისათვის.

აღექსის თხოვნა შევასრულე. ვაჩვენე მიწა ბოსტნის კუთხეში და აუხსენი როგორ უნდა მიწას დამსადება, და სიმინდს მოეყვანა.

აღექსიმ სიმინდის ვეელა ჟიშებიდან ამოარჩია „ილინოისის თეთრი ცხენის კბილი“. ამ ჟიშიდან ამოარჩია საუ-

კეთესო, კარგი და ხწორ მარცვლიანი ტაროები. ამ ამორჩეულ ტაროების დეო კარგი მარცვლებით იყო სავსე. ალექსიმ ჩამოაშორა ტაროს ერთი მეოთხედი მარცვლები ქვევით და ზევით, ასე რომ შუა ტაროში ნახევრამდე დარჩა სიმინდის მარცვლები. ეს საუკეთესო ხარისხის მარცვლები იყო და სათესლედ შეინახა. დანარჩენი მარცვლები კი ბებიას გადასცა ქათმების საჭმელად. მერმე ალექსი შეუდგა სიმინდისთვის მიწის ნიადაგის დამზადებას. ჯერ ღრმად დაბარა და როცა მიწა დარბილდა—დათოსნა.

დადგა გაზაფხული. ბუნებამ გაიღვიძა. მინდორ-ველი აუვავდა. სეხილები ევაგილებით დაიბურა. მოისმა გამრჯეული ფუტკრების ბზვილი—თაფლს აკროვებდენ ევაგილებიდან. აზრილი მოვიდა. სიცივეს და ეინვას უკვე აღარ ველოდით. დედაკაცები ბოსტნეულობის თესვას შეუდგნენ. უფრო ბეჯითმა და მუყაით გლეხებმა სიმინდის თესვა დაიწვეს.

ალექსიმ კიდევ დაბარა თავისი მიწა, დათოსნა და დაფარცხა; გაიევანა კვალთა ერთი-მეორედან თითო ადლის სიმორეზე. კვალში ერთი-მეორეზე, 4 გოჯის მანძილზე, რიგზე ჩააბნია სიმინდის მარცვლები და ზედ მიწა მიაუარა. გავიდა დრო, ამოვიდა სიმინდი. როცა სიმინდს სამი-ოთხი ფოთოლი ამოუვიდა, ალექსიმ გამარცლა და ბაღასი ჩამოაშორა. სიმინდი გაიზარდა, მაგრამ ჰატარა ეანაში ნორჩი ბაღასი ამოვიდა. ალექსიმ კიდევ გათოსნა სიმინდი და მიწის მიწა შემოაუარა. სიმინდისათვის ეს სასარგებლო იყო და ზევით დამატებითი ფესვები ამოიღო და ტანი აჭეარა.

ავვისტოში სიმინდი აუვავდა, კატარი ამოიღო, ძალე ფონიანი ტაროც გაიკეთა. სექტემბრის დამლევს სიმინდის მარცვლები დამწიფდა და ალექსიმ მისი მოტეხა დაიწყო. ჯერ კარგად გაზრდილი, სადი სიმინდის კარგი ტაროები ამოაჩნია. როცა მოტეხა ეს ტაროები, ჩამოაშორა მას ფუ-

ჩემი და გაასუფთავა. შერბე საუკეთესო მარცვლიანი ტაროები ამოარჩია და სათესლედ შეინახა. დანარჩენი სიმინდი გაასუფთავა და სასიმინდეში შეინახა. როცა მარცვლები გას-
მა, ჩამოაშორა ღეროს, დაფშენა და წისქვილში დაფქვა. ფქვი-
ლი მოიტანა ალექსის დედამ და ვეელიანი კვერები¹ გამოუცხო
ალექსის. ალექსიმ ეს კვერები ვეელას დაუნაწილა: დედას,
მამას, ბებიას და დებს. მოიგონეს როგორ დათესა ალექ-
სიმ და მოიყვანა სიმინდი.

ვეელა ალექსის აქებდა. ალექსი დიდი კმაყოფილი იყო
თავის ნამუშევრით. დედას და მამასაც უხაროდათ.

ზატარა მკითხველებო! მოიგონეთ და მიზასუხეთ შემდეგ,
კითხვებზე:

1. კარგი სიმინდის მოსავალი გქონდათ თქვენ?
2. კარგი თუ ავი დარი იყო სიმინდისთვის თქვენში?
3. რამდენი ტარო ესხა თითო სიმინდის ღეროს?
4. ერთი მხრით იხსამს სიმინდი ტაროებს თუ ორი-
ვე მხრით?
5. რა და რა ჯიშის სიმინდი იცით?
6. აღწერეთ სიმინდის ტარო ამ რიგად: კარგეობა
ან ანაგი, ფერი მარცვლისა, ტაროზე მარცვლის რიგების
რაოდენობა, მარცვლების რაოდენობა ერთ რიგში. სიგრძე
ტაროსი. რიგები იკარგება ტაროს ბოლოში თუ არა? თუ
იკარგება—რამდენი?
7. გასჭერით ნედლი და შემწვარი სიმინდის მარცვალი
და მისი აკებულება შეადარეთ ერთმანეთს.
8. რა და რას აკეთებენ სიმინდის მარცვლებიდან?
9. რისთვის ხმარობენ სიმინდის ღეროს, ფოთლებს
და ფუხებს?
10. რამდენი ფუთი გაუშვნილი სიმინდი მოდის ერთ
ქცევა, ანუ დღიურ მიწაზე?

11. შეუძლია თუ არა სიმინდს დათესოს თავისი მარცვლები კაცის დაუსმარებლად.

12. როგორ კრეფენ სიმინდის მოსავალს?

13. როგორ სთესავენ და მოჭევათ თქვენში სიმინდი, მკვლევარად თუ ახალი წესით?

14. შემოდგომაზე ხნავენ თუ არა მიწა-ნიადაგს სიმინდისათვის?

15. რამდენჯერ ხნავენ და ფარცხავენ მიწა-ნიადაგს სიმინდის დათესვის წინ?

16. რით ხნავენ მიწა-ნიადაგს, გუთნით თუ კავით?

17. სათესავი მანქანით თესავენ თუ ხელით?

18. სათოხნი მანქანით თოხნიან სიმინდს თუ თოხნით?

19. არჩევენ კარგი მარცვლიანი სიმინდის ტაროებს სათესლედ თუ არა?

ეველა ამის ზასუსი დასწერეთ და მიეცით მასწავლებელს ან გამომგზავნეთ რედაქციაში მია ტარასისთვის.

თუ იცით ხატვა, დახატეთ სიმინდი მთლად (ღერო, ფოთლები, ტარო, ევაილები და ფესვები) დახატეთ სხვადასხვა ჯიშის სიმინდის მარცვლები, გატეხეთ შუაში სიმინდის ტარო და დახატეთ გატეხილი ადგილი ისე რომ, ნახატში ვნახოთ განივი ჭრილი (გატეხილი) და შედარებითი სიდიდე ღერო და მარცვლებისა.

მომავალ წლისთვის, წრეულს თუ ვერ მოახწარით, სთხოვეთ ზატარა მიწა მამას, ან დედას და ბოსტნის ერთ კუთხეში დათესეთ სიმინდი. როგორ უნდა დათესვა და მოვლა სიმინდს, კითხეთ მასწავლებელს, ან თქვენი რაიონის აგრონომ-ინსტრუქტორს. დაუკვირდით, როგორ იზრდება სიმინდი.

ზაწია მეგობრებო! ეველაფერი, რაც დაგაინტერესებს, თქვენ მცენარეების ან შინაური საქონლის მოვლა-მოშენებაში, წერილით მკითხეთ მე და დიდის სიამოვნებით გიპასუხებთ.

მია ტარასი.

თ ა მ ა უ რ ბ ა

წარმოდგენილი ს. გოგლიჩიძისაგან.

ბრძა თერძი

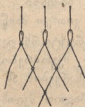
ორ ხეს შუა გააბით თოკი. ამ თოკზე აგერ ეგერ 4 ვერ-
შოკის დაშორებით, ძაფზე ჩამოკიდეთ რაიმე პატარა საგნები:
კენჭები, ნაფოტები და სხვა. ეს ნივთები უნდა ეკიდოს ბავ-
შების სიმაღლეზე. ამ თოკიდან გაზომეთ 5-6 ნაბიჯი, აუხვიეთ
ერთს ბავშვს თვალები (თერძი), მიეცით ხელში შაკრატელი,
შემოატრიალეთ სამჯერ ალაგზე და დაავალეთ, რომ მივიდეს
თოკთან და ჩამოსჭრას ძაფი. თუ ეს მან ვერ შეასრულა, სამ-
ჯერ ცდის შემდეგ, ის უნდა დაჯარიმდეს, ამის შემდეგ მეორე
და მესამე გაიშეორობს ამას.

დაჯამირება ამნაირად შეიძლება: ასკინკილას ჩამოუვლის,
ლექსს, ზღაპარს ან გამოცანას იტყვის, ერთს ტყუილს და ერთს
მართალს გამოიგონებს და ბევრ რამეს კიდევ, რასაც გადა-
სწყვეტენ ამხანაგები.

სახლის სამუშაო

პატარა ბადე ბურთისათვის

აიღეთ 12 — 14 მომსხო დაგრებილი ფერადი შალის ძაფი,
დაახლოვებით $\frac{1}{2}$ მეტრის სიგრძე.

ეს ძაფები შუაზე გადაეცეთ და ცალ ცალკე გამონასკვეთ
ისე, რომ ორი თითის სიგანე ყულფი მიიღოთ.

ამ ყულფებით ეს ძაფები ცალცალკე დაამაგრეთ რამეზე, ან და გაუყარეთ ფანქარი. ამის შემდეგ შეუდექით ქსოვას ამნაირად: აიღეთ მახლობელი ორი ძაფი, შეაერთეთ და გამოსკვენით, მეორე ორი ერთად და ასე ბოლომდე, ეს ნასკვები ერთნაირი მანძილით უნდა იყვნენ ერთმანეთზე დაშორებული. როდესაც ბადის კუნჭული გამოვა იმ ზომის, როგორც თქვენ გსურთ, მაშინ ყველა ბოლოები ძაფებისა ერთად შეჰკარით, მაგრად და, თუ ერთნაირ სიგრძის არიან ეს ძაფები, მიიღებთ ფოჩს და თუ არა, მაკრატლით შეასწორეთ. ყულფებში, რომლებითაც ძაფები მიმაგრებული იყო, გაუყარეთ ზონარი და გამოვა ბურთისა და სხვა პატარა საგნების სატარებელი ბადე. ამნაირადვე შეგიძლიათ მოქსოვოთ სანოვავის სატარებელი ბადე, მხოლოდ იქ რიცხვი ძაფებისა უფრო მეტი უნდა იქნეს, და ძაფების მაგივრად უნდა იხმაროთ კანათის წმინდა თოკი.

ს ა კ რ ო ს ტ ი ი ს ი

ნიაფს ფრთები აეშვა

აქლერებულ იგბზე,

კისკისობდა სიაძე

ალაქვარდულ მთიებზე.

ღარდ უკუერთ, საღამურს

უკრავს ცელქი, გიჟმაჟი,

ლაშა აკვანს ურწევენ.

იადონნი, რიქრბჯით

ზაირა.

ხ უ მ რ ო ბ ა.

ერთხელ მამა და შვილი ერთ მეწიგნესთან მივიდნენ და საქართველოს რუკა მოსთხოვეს. შვილმა უთხრა მამას:

— მამა, მე რთული რუკა მჭირდება და სთხოვე, რომ რთული რუკა მოგვცესო. მამამ რთული რუკა მოითხოვა.

როდესაც მეწიგნემ რუკა მოაწოდა, შვილმა, გადაათვალიერა, მაგრამ ქალაქი გორი უცებ ვერ დაინახა და გადასწყვიტა, რომ რთული რუკა არ იყო, და უთხრა მეწიგნეს:

— ეს რთული რუკა არ არის, თორემ ქალაქი გორი როგორ არ იქნება აღნიშნულიო.

— ეგ იმიტომ, — უბასუხა ხუმრობით მეწიგნემ, — რომ გორი ზომ მიწის-ძვრისაგან დაინგრა, ეს თქვენც გაგებულნი გქნებაო.

39-4 შპ. შტუ. შიშ. აქტონ. „მისწრაფა“-დან.

ლ. შთიშვილი.

პირველ №-ში მოთავსებულ გამოცანების ახსნა:

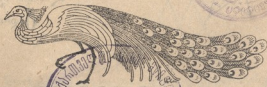
1. ახირებული კითხვები: ა) თებერვალში. ბ) ერთის.

2. გამოსაცნობი კვადრეტი

თ	ი
3	ა

3. როგორ იდგენ ცხვრები: ერთი ერთმანეთის პირ-დაპირ.

4. სახუმარო ამოცანა: უფრო მეტი ბალახი შეჭმის კუდიანმა ცხენმა, რადგანაც ის კუდით იგერიებდა ბუჩქებს და არ ცდებოდა ჭამას.

განათლების სახალხო კომისარიატის სოციალურ აღზრდის მთავარ-მართველობის სალიტერატურო-სამხატვრო ხეყციის ხელმძღვანელობით გამოცემულ წიგნების სია:

1. „ნაკადული“ 1921 წ. და 1922 წ. №№ თითო წიგ. 25 კ.
2. „ჯეჯილი“ 1921 წ. 1922. წ. 1923 წ. №№ „ „ 40 „
3. „ნორჩი ძალა“ — კრებული 15 „
4. „სამი ამბავი“ — შიო მღვიმელისა 10 „
5. „კოკროქინა“ — დ. დონდუასი 10 „
6. „ბელა ბეკეკა“ „ „ 10 „
7. „შემოდგომა“ — ფერად-სურათებიანი წიგნი . . . 70 „
8. „დედაბერი, ტურა და მელია კუდი გძელია“ . . . 50 „
9. „ბავშვებს“ — ლექსები გ. ქუჩიშვილისა 20 „
10. „ტყის ზღაპარი“ — მაშინ სიბირიაკისა, თარგ. . . 20 „
11. „ტყის სურათები“ — შიო მღვიმელისა 25 „
12. „ქიანჭველას საოცარი თავგადასავალი“ 30 „
13. „თავისუფალ ბავშვთა სიმღერები“ 2 „
14. „ქართული მოძრავე თამაშობანი“ 80 „
15. „ტროადის ომი“ — ალ. მიქაბერიძისა 80 „
16. „იგავ-არაკნი“ — ალ. მირიანაშვილისა 30 „
17. „საბავშვო პიესათა კრებული“ 70 „
18. „ივანე სულელი“ — ზღაპარი, ლ. ტოლსტოისა . 15 „
19. „ლურჯი ფრინველი“ 50 „
20. მოძრავე თამაშობანი, სიმღერებით, — გოგლიჩიძისა 1 მ.
21. ოვიდიუსის მეტამორფოზები, — მიქაბერიძის . . . 70 „
22. „ზამთარი“ — ფერადი სურათებით 50 „
23. „უძველესი დროის ბავშვის თავგადასავალი“ . . . 45 „
24. „როგორ იცავენ თავს ცხოველები მტრისაგან“ . . . 25 „
25. „გაზაფხული და ზაფხული“ 90 „
26. „რას გვიამბობს ოჯახი“ 20 „
27. „ზღვის სიმდიდრე“ 20 „